

ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ
VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Придніпровські соціологічні читання»
(м. Дніпро, 6 жовтня 2023 року)

Дніпро
Видавничо-поліграфічний дім «Формат А+»
2023

*105-річчю Дніпровського національного
університету імені Олеся Гончара
присвячується*

ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ
VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Придніпровські соціологічні читання»
(м. Дніпро, 6 жовтня 2023 року)

Дніпро
Видавничо-поліграфічний дім «Формат А+»
2023

УДК 316.1
ББК 60.5
З 41

Збірка матеріалів VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Придніпровські соціологічні читання» (м. Дніпро, 6 жовтня 2023 року) / відповідальний за випуск, професор В.В. Кривошеїн. Дніпро: Видавничо-поліграфічний дім «Формат А+», 2023. 165 с.

Подані матеріали (тези доповідей) VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Придніпровські соціологічні читання», яка відбулася в змішаному форматі 6 жовтня 2023 р. на базі Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Для всіх, хто цікавиться сучасними проблемами соціологічної науки.

Виявили особливості побудови успіху у старшокласників, який увібрав багато рис із реалій сучасного суспільства, повсякчас рухаючись у напрямі все більшої індивідуалізації.

Зафіксували в уявленнях учнівської молоді значущість ролі самої людини у процесі усвідомленого осмислення власної кар'єри та управління нею. Тому було визначено основний фактор, яких впливає на успіх людини – докладання власних зусиль.

Визначили, що активність особистості щодо власної кар'єри вимагає від людини успіху у професійній діяльності. Молодь вважає, що для успішного працевлаштування передусім необхідні спеціальні знання та досвід.

Емпірично довели, що успіх у кар'єрних стратегіях старшокласників сформований у всіх опитаних. Зафіксували топ 3 пріоритетів для успішної кар'єри: намагання вчитися, бути освіченою людиною, стати успішним фахівцем з обраної спеціальності. Це свідчить про те, що учні ретельно підходять до вибору своєї професії і розуміють, що для того, щоб досягти успіху в тій чи іншій сфері – потрібно вчитися.

Виділили основні правила побудови успіху у кар'єрних стратегіях. Серед основних правил побудови успішної кар'єрної стратегії в старшокласників, ми виділили такі як: реальні цілі, усвідомлені можливості, навчання та ризик.

Список використаної літератури:

1. Іваненко О. Ринок праці і зайнятість під час війни: стан та перспективи. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2022. № 4. С.56-75.
2. Лозовецька В.Т. Професійна кар'єра особистості в сучасних умовах: монографія. Київ, 2015. 279 с.
3. Студенти: образ майбутнього. Міжнародне дослідження інституту Горшеніка. URL: http://teach-it-ua.blogspot.com/2011/05/blog-post_16.html.
4. Українське покоління Z: цінності та орієнтири. Центр «Нова Європа». 2017. URL: <http://neweurope.org.ua/analytics/ukrayinske-pokolinnya-z-tsinnosti-ta-oriyentyry/>.

О.А. Сокол, Ю.І. Шмаленко

КІБЕРФОЛЬКЛОР У ФОКУСІ СУЧАСНОЇ СОЦІОЛОГІЇ

Сокол Ольга Андріївна – студентка кафедри соціології Національного університету «Одеська юридична академія».

Шмаленко Юлія Іванівна – доцент кафедри соціології Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат політичних наук, доцент.

Фольклор, будучи колективною художньою творчою діяльністю народу, розвивався в усній або інших формах всю історію людства. І на різних стадіях розвитку засобів комунікації та обробки інформації його документування, сприйняття та створення змінювались відповідно до вимог часу.

Термін «фольклор» до наукового обігу запровадив В. Томс в 1846 р., визначаючи його як «неписану історію, що фіксує залишки давніх вірувань,

звичаїв і подібного в сучасній цивілізації» [5]. З розвитком історичних формацій тісно пов'язані процеси урбанізації, вдосконалення засобів виробництва та поява нових технологій, але не варто забувати про зростання рівня освіти та поглиблення соціальне розшарування серед населення. В 1869 р. М. Арнольд запропонував виокремлювати високу/елітарну культуру (high culture) [6], яку він протиставляв популярній та масовій культурі. Фольклор, по суті своїй, завжди функціонував як вимір популярної чи низової культури, тому з'явилась необхідність адаптувати його визначення за нових обставин.

У західній науковій традиції новий фольклор називають «сучасним» або «модерновим» (modern folklore), натомість у вітчизняних наукових доробках неklasичний фольклор спочатку називали міським, а пізніше ввели іншу назву – постфольклор. Філософія В. Вощенко відзначає, що «постфольклор як соціокультурний феномен є проявом масової культури, що відрізняється від елітарної, проте існує як окремий етап становлення фольклорної традиції в урбанізованому суспільстві» [1]. Інші науковці розглядають постфольклор не лише як колективну творчу діяльність народу у наш час, а як іншу його форму, що побутує в основному в площині Інтернету. Так, наприклад, Н. Мельник трактує постфольклор як «якісно новий культурний продукт, пов'язаний із цифровою свідомістю (кіберфольклор, ньюслор, інтернет-фольклор)» [4]. В той час як Ж. Денисюк пише про те, що «тексти постфольклору акумулюють у собі світоглядно-ціннісні орієнтації соціуму та культурні сенси, слугуючи джерельною базою для вивчення соціокультурних та аксіологічних аспектів розвитку суспільства та його культури» [3]. Треба зазначити, що, пишучи про постфольклор, Ж. Денисюк ототожнює його з Інтернет-фольклором. На нашу думку, все ж треба визначити постфольклор як весь сучасний фольклор і не тільки той, що створюється в мережі. У зв'язку зі сказаним вище, можемо говорити про те, що Інтернет-мережа стала тим новітнім каналом комунікації, що остаточно сформував окремий сегмент постфольклору – Інтернет-фольклор. Дослідники використовують низку термінів для його означення, зокрема Інтернет-лор, мережевий фольклор, е-фольклор чи кіберфольклор [3].

Філологиня І. Григоренко пропонує наступне визначення Інтернет-фольклору: «мультимедійні фольклорні форми народної мультикультурної творчості, які виникають, існують (в тому числі трансформуються) і поширюються переважно та/або виключно за допомогою другого покоління сервісів мережі Інтернет (Web 2.0)» [2].

Отже, систематизуючи вищезазначене, ми можемо зробити висновок про те, що кіберфольклор – це новітній сегмент у фольклористиці, який є частиною постфольклору, існує завдяки Інтернету та обумовлений особливостями комунікацій в глобальній мережі.

Сьогодні кіберфольклор є частиною мережевої культури українців. Як

справедливо зауважує І. Григоренко – «...текстам українського Інтернет-фольклору властива специфічна мережева лексика. Крім того, дуже популярним в оформленні текстів українського інтернет-фольклору є суржик (найбільше українсько-російський, менше українсько-англійський або українсько-російсько-англійський суржик)» [2].

До кіберфольклорних форм можна віднести практично будь-які прояви «народної» творчості українців онлайн: від мемів та переспівів популярних пісень до створення власних малюнків й опису життєвих (але не завжди правдивих) історій.

У переважній більшості кіберфольклорні твори виникають як реакція на події суспільно-політичного й соціокультурного життя. У них репрезентуються актуальні теми, в яких знаходять відображення усталені стереотипи, міфологеми масової свідомості, ціннісні орієнтири, поєднані з сучасним креативом, та які позначені інтертекстуальністю [3].

Кіберфольклор так само, як традиційний фольклор чи постфольклор в цілому, можна назвати частиною урбаністичної та низової культури. Соціологія як наука про суспільство може досліджувати кіберфольклор як складову масової культури чи окрему субкультуру, як своєрідне джерело суспільної думки, світогляду чи форму громадської участі, як одну з форм мережевої комунікації чи сучасних поведінкових практик психо-емоційного розвантаження тощо.

Список використаної літератури:

1. Вощенко В.Ю. Постфольклор як соціокультурний феномен мережевого суспільства. *Філософські обрії*. 2023. № 47. С. 61-68. URL: <https://doi.org/10.33989/2075-1443.2023.47.282558>.
2. Григоренко І.В. Інтернет-фольклор: основні теоретичні підходи до визначення поняття. *Гуманітарний корпус: збірник наукових статей з актуальних проблем філософії, культурології, психології, педагогіки та історії*. 2019. Т. 1. № 23. С. 70-72.
3. Денисюк Ж.З. Постфольклор інтернет-комунікації в аксіологічному вимірі. Київ: НАКККиМ, 2017. 384 с.
4. Мельник Н. Сучасні народні твори про москалів: між фольклорною та постфольклорною свідомістю. *Літератури світу: поетика, ментальність і духовність*. 2021. Т. 15. URL: https://doi.org/10.31812/world_lit.v15i0.4549.
5. Росовецький С.К. Український фольклор: поняття, сутність, особливості. *Дивослово. Українська мова й література в навчальних закладах*. 2011. № 9. С. 46-52.
6. High culture. *Wikipedia, the free encyclopedia*. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/High_culture.

Беляєва В.О., Сокурянська Л.М. ChatGPT в освіті: сентиментальний аналіз	127
Бугаєвський О.С., Шеломовська О.М. Соціокультурні трансформації через міжнародну міграцію: погляд на статистику та практику	130
Гоженко І.С., Верховод Л.І. Тенденції розвитку ринку праці в Україні: актуальні дані	132
Гончаренко А.С., Гудзенко О.З. Інституційні практики знайомства та самопрезентації в соціальних мережах	135
Догадайло М.В., Шеломовська О.М. Мас-медійний потенціал соціальних мереж: новітні тренди	138
Зуєвська М.М., Редькіна Г.М. Історіографія закордонних досліджень стереотипу	141
Іщенко С.С., Ходус О.В. Особливості процесів адаптації в умовах російсько-української війни: приклад внутрішньо переміщених осіб (ВПО)	143
Кілімченко Д.С., Ходус О.В. Медіаспоживання як соціальна практика: специфіка прояву у студентському середовищі	145
Колесник О.С., Редькіна Г.М. Вплив російсько-української війни на трудову міграцію та її наслідки	149
Малініна Г.О., Сорокіна Л.М. Соціокультурний контекст становлення індустрії краси в сучасному суспільстві	151
Пащенко М.І. Професійні орієнтації вибору майбутньої кар'єрної траєкторії старшокласників: на прикладі малого міста	153
Сокол О.А., Шмаленко Ю.І. Кіберфольклор у фокусі сучасної соціології	156
Тиха Т.О., Шеломовська О.М. Свідоме споживання: аналіз результатів міжнародних соціологічних досліджень	159